

Konarska-Pabiniak, Barbara

Nagrody i medale Zygmunta Glogera przyznane

Notatki Płockie 47/4-193, 52-53

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NAGRODY I MEDALE ZYGMUNTA GLOGERA PRYZNANE

Spółeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „STOPKA” w Łomży od 1983 r. wraz z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Uniwersytetem w Białymstoku w rocznicę urodzin Zygmunta Glogera ogłaszają konkurs o Nagrodę i Medal Zygmunta Glogera. Konkurs ma trójstopniowy charakter a jego laureaci oprócz gratyfikacji pieniężnej otrzymują medal, który wręczany jest podczas sesji naukowej.

Patron konkursu, Zygmunt Gloger (1845-1910), to autor *Encyklopedii staropolskiej*, etnograf, antropolog, krajoznawca, historyk, archeolog, kolekcjoner, publicysta - słowem zbieracz „starożytności”, wielki patriota, który swoje życie poświęcił badaniu i ochronie kultury. Zamiarem Kapituły konkursu jest uhonorowanie wybitnych osiągnięć regionalnych badaczy kultury, ludzi, którzy swoją działalnością - podobnie jak patron - wpływają twórczo i pobudzają na „małe ojczyzny”.

Na czele Kapituły medalu i nagrody Glogera zgodził się stanąć prof. Aleksander Gieysztor, który popierał bez zastrzeżeń ideę wydawania w Łomży pism zbiorowych autora *Encyklopedii staropolskiej*.

Decyzje w pierwszej edycji konkursu glogerowskiego zapadły 16 grudnia 1983 r. w siedzibie Polskiej Akademii Nauk. Profesor Gieysztor zaś przyjechał do Łomży na wręczenie nagród i dyplomów oraz złożył kwiaty pod pomnikiem „tytana pracy z Jeżewa” - Zygmunta Glogera.

Pierwszą nagrodą uhonorowano edycję *Dzieł wszystkich* Oskara Kolberga, drugą Henryka Syskę, pisarza i działacza ruchu ludowego, a trzecią Józefa Stanisława Mrocza, nieżyjącego już autora monografii Zambrowa. Nagrodę specjalną przyznano Jadwidze Chętnikowej za troskliwą opiekę, wspieranie Skansenu Kurpiowskiego w Nowogrodzie. Profesor powołał się wówczas na nakaz wyrażony przez swego kolegę i przyjaciela prof. Stanisława Herbsta, aby „przede wszystkim budzić nas wszystkich, na których z powodu uzdolnień czy wykształcenia ciąży obowiązek pracy badawczej jako właściwej nam formy udziału w rozwoju naszego regionu, całego kraju i świata”. Taki apel przed dziesięcioleciem formułował i Zygmunt Gloger¹.

Kapituła pozostała wierna tym zasadom także w latach następnych, o czym świadczą kolejne nazwiska laureatów. Dołączono także instytucje, prace doktorskie i magisterskie, zespoły redakcyjne.

Wyróżniona dr Barbara Konarska-Pabiniak, obok przewodniczący Kapituły prof. Janusz Tazbir.

Kolejne wydania konkursu przynosiły coraz bogatszy plon. Na przykład w 1996 r. (VII edycja) wśród laureatów znaleźli się profesorowie z kilku ośrodków krajowych, dyrektorzy placówek naukowych, muzeów, domów kultury a nadto wydawnictwa i redakcje, nawet teatr mający swą siedzibę na wsi.

Dobłą tradycją stało się wydawanie przez łomżyńską „Stopkę” tomów pokonkursowych. Wydany w 1997 r. nosi tytuł *Czy zmierzchni kultury ludowej* i zaczyna się od artykułu A. Gieysztor *Między kulturą uczoną a kulturą ludową*, napisanego w 1979 r. na 70-lecie Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysłu.

Po śmierci prof. Aleksandra Gieysztor przewodniczącym Kapituły został prof. Janusz Tazbir.

W XIII edycji konkursu w 2002 r. decyzją Kapituły, którą stanowili prof. Janusz Tazbir (przewodniczący), mgr Leszek Filon (Ministerstwo Kultury) oraz prof. prof. Bronisław Gołębiowski, Ludwik Malinowski, Dorota Simonides, Roch Sulima i red. Stanisław Kultery (Spółeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „Stopka”) - sekretarz Kapituły przyznano dwie I nagrody. Otrzymali je prof. Zbigniew Jasiowicz z Poznania za osiągnięcia badawcze w zakresie etnologii polskiej i obcej oraz redakcję czasopisma „Lud” i prof. Lucjan Turowski z Warszawy za wybitne prace badawcze poświęcone pedagogice społecznej oraz tradycjom uniwersytetów ludowych. Nagrodę II otrzymał prof. Lucjan Kocik z Krakowa za dorobek badawczy, publikacyjny i dydaktyczny w zakresie socjologii wsi polskiej i europejskiej. Nagrodę III otrzymali: prof. Henry-

ka Sędziak z Łomży za badania i publikacje w zakresie gwaroznawstwa na Mazowszu i Podlasiu oraz organizację obozów gwaroznawczych, red. Stefan Maciejewski z Suwałk za publikacje w zakresie krajoznawstwa, w tym autorstwo licznych przewodników. Wyróżnieni zostali: Henryk Władysław Pestka z Łomży za prace na temat kultury fizycznej i jej upowszechnianie, dr Barbara Konarska-Pabiniak z Gostynina za działalność redakcyjną i autorską oraz badania nad dziejami kultury, oświaty i życia społecznego na Mazowszu Płockim, Jan Burakowski z Sierpca za badania regionalne nad Ziemią Sierpecką oraz redagowanie dwumiesięcznika „Sierpeckie Rozmaitości”. Wyróżnienie specjalne otrzymał ks. Henryk Kuczob z Piekar Śląskich za działalność charytatywną oraz na polu animacji życia kulturalnego.

Nagrody i wyróżnienia wręczono zgodnie z tradycją 29 października 2002 r. podczas sesji nauko-

wej. W tym roku poświęcona była „Autorytetom polskim”. Natomiast przyszłoroczna sesja poświęcona będzie „Życiu codziennemu Polaków”.

Doktor Barbara Konarska-Pabiniak, członek kolegium redakcyjnego „Notatek Płockich”, od blisko trzydziestu lat zajmująca się badaniami nad kulturą Mazowsza Płockiego a obecnie laureatką tak prestiżowego wyróżnienia oraz Jan Burakowski, badacz kultury ziemi sierpeckiej powiększyli grono „glogerian”. Ludzie, którzy tworzą „coś na kształt rodziny glogerowskiej (...), po glogerowsku są czynni i pomocni tam, gdzie wymaga tego sytuacja. I stawiają warte sobie cele, które są zbieżne z ich ambicjami i interesami kultury polskiej. Glogerium znaczy tyle co jakieś centrum, jakiś punkt odniesienia, pomost ku ludziom aktywnym, niezgodna na zapyziałość i peryferyjność”².

Barbara Konarska-Pabiniak

PRZYPISY

¹ A. Dobroński, *I z Glogera i z Gieysztora, Centra i peryferie*. Pod red. B. Gołębiowskiego. Łomża 1999, s. 349.

² S. Zagórski, *Gieysztor i glogerianie, Centra ... op.cit.*, s. 360.